SEN BİZE İNSANLARI SEVMEYİ ÖĞRETTİN, SEN BİZE İNSANLARIN SAADETİ İÇİN DÖĞÜŞMEYİ ÖĞRETTİN, BİZ BUNUN İÇİN SAVAŞIYORUZ!

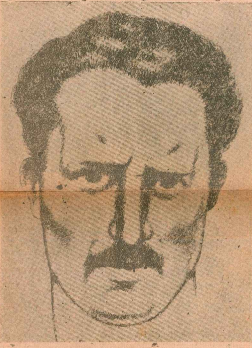
Nâzım Hikmet

15/Mayıs/1950 — Nâzım'ın uğradığı haksızlıklarla mücadele için çıkan fikir ve Politika Dergisi : — Fiatı : 15 Kuruş

Nâzım Hikmetin grevini Türk inkılâpçı halkı ayakta takip ediyor

Susanlar . . . Bu tarihî sorumluluktan korkunuz

Bütün dünya adaletinin aylardır devam eden protestosuna, bütün dünya aydınlarının en açık hukuki delillere dayanan haykırışlarına rağmen bir kaç harp adamının emri henüz geri alınmadı

Tarihî grevin bugün 13 üncü günü. Bütün gözler Nazım'a çevrilmiş. Herkes yüksek sesle ondan bahsediyor; evlerde, sokaklarda, kahvelerde, toplantılarda, meydanlarda «O» konuşuluyor. NAZIM ismi bütün kalbleri, bütün iradeleri tutuşturan bir meş'ale gibi ağızdan ağıza dolaşıyor. Hürriyet ve haksızlık timsali olarak; azim ve mücadele örneği olarak memlekete ve memleket dışına yayılmakta devam ediyor. NAZIM şu anda bütün akılları birleştiren bir bağ, bütün düşüncelerin kuvveti, bütün namuslu insanların etrafında toplandıkları bir hakikat halinde grevine devam ediyor. Grev, haksızlık itiraf edilip BÜYÜK NAZIM hürriyete kavuşuncaya kadar devam edecektir.

Bunun karşısında, bu büyük hadisenin mâna ve şümulünü idrâk edemiyenler, Nâzım'ın 13 gündür devam eden grevini tereddütle karşılayanlar, korktukları için susanlar, menfaatlerini düşünerek susanlar, kırtasi muamelelerin altında boğulup susanlar... Ne yaptığınızı bilmiyorsunuz?

Tarihin sizleri lânetle anmasına sebep olacak olan kara lekeyi kendi ellerinizle kendi alnınıza sürdüğünüzün farkında değilmisiniz.?

Reisi cumhurun, adalet bakanının, millî savunma bakanının, B. M. M. Başkan vekilinin ve sayısız yetkili avukatların üzerinde birleştirdikleri apaçık haksızlığın tamirine engel olan şey nedir?

Biz, bütün bu ilgili makamlara yeniden soruyoruz: kendi sözlerinizle itiraf ettiğiniz bu adlî hatanın bir an evvel önlenmesi için gereken işler niçin yapılmıyor?. Niçin hastahaneye kaldırmak vesaire gibi tevil yollarına sapmakla işi hal edebileceklerini zan ediyorlar?

Ey namuslu vatandaş; kendi şairini kurtaracak olan senin kendi sesin, senin teşebbüslerin senin iradendir. Sesini duyuracak olan her vasıtaya elindeki kanunî haklarına dayanarak bir an evvel baş vur. Senin için yaşayan, senin için yazan, senin hayat ve hürriyet davana ömrünü vakfettiği için 13 yıldır zından da tutulan, sana en yakın olan bu insana karşı vazifeni bütün azminle yerine getirmelisin.

Hak ve Hürriyet uğruna yapılan bu savaşta senin azmine senin iradene engel olacak hiç bir şey yoktur. Senin en büyük dayanağın bizzat kanundur.

Ey namuslu vatandaş!

Daha yüksek sesle haykır...

O zaman duyacaklar, evet, o zaman duyacaklardır.

Bir Yargıcın İfşaatı

Son Postanın yazısı:

Dün uçak postasile Ankara'dan başyazarımıza yargıç Rebia Şeref imzalı aşağıdaki mektup gönderilmiştir:

«Büyük Türk şairi Nâzım Hikmet'in adım adım ölüme yaklaştığı bu anda, babam Cumhuriyet baş savcısı merhum Fahreddin Karaoğlanın bana Nâzım Hikmet hakkında söyledikleri bugün gibi hatırımda.

Fahreddin Karaoğlan «Bir hâkim olarak memleketimizde bana en büyük ıstırabı vermiş olan hâdise, Nâzım Hikmetin hiç bir delile, hiç bir kanun hükmüne dayanılmaksızın 28 yıl hapse mahkûm edilmesidir... Adalet tarihimizi bu günahtan kurtarmak en büyük emelimdir. Amma, ne yazık ki, buna gücüm yetmiyor..» diyordu.

Fahreddin Karaoğlan bu duygu ve düşüncelerini yalnız yakınlarına söylemekle kalmadı.

Yanılmıyorsam 1945 yılında Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonunda açıkça belirtti. Ve bir gün hipodromda sayın Cumhurbaşkanına da açtı.

Bu hatıraları delâletinizle Türk halkına nakletmek imkânını bulursam, yalnız, bir insan, bir Türk olarak Nâzım Hikmete karşı değil, bir evlât olarak hak ve adalet âşıkı babama ve asıl bir yargıç olarak şerefini şerefim saydığım Türk adaletine karşı olan vazifemi de yapmış olacağım.

Nâzım Hikmet'in son durumu

Nâzım Hikmet'in son durumu hakkında bilgi edinmek için vasisi avukat İrfan Emin Kösemihaloğlu ile yeniden görüştük.

Sayın avukattan öğrendiğimize göre; Nâzım, Cerrahpaşa hastahanesi 2 nci Hariciye kliniğinde 224 numaralı odada yatmaktadır. Kendisi tedavi edilmek üzere değil, müşahede altına alınmak üzere hastahaneye nakledilmiştir.

Daha önce de bildirdiğimiz gibi, Nâzımın gayesi hastaneye yatmak olmayıp, doğrudan doğruya kanunî hakkının iade edilmesi olduğundan, greve devam etmektedir.

Zihnî melekeleri yerindedir. Fakat, çok zayıf düşmüştür. Halen tuvalete kadar yardımsız gidip, gelebilmektedir. Bir ara Bakırköy Hastahanesine nakledileceğine dair bir rivayet işitmiş ve sinirlerek;

«— Ben deli değil, hasta ve

«Devamı 3 ncü sahifede»

KORKU

Bize türkülerimizi söyletmiyorlar Robeson
Kartal kanatlı kanaryam
İnci dişli kardeşim,
Türkülerimizi söyletmiyorlar bize.
Korkuyorlar Robeson,

Şafaktan korkuyorlar,
Görmekten, duymaktan, dokumaktan korkuyorlar
Yağmurda çırılçıplak yıkanır gibi ağlamaktan
Sımsıkı bir ayvayı dişler gibi gülmekten korkuyorlar.
Sevmekten korkuyorlar, bizim Ferhat gibi sevmekten
— Sizin de bir Ferhadınız vardır elbette Robeson,
adı ne?. —

Tohumdan ve topraktan korkuyorlar,
Akan sudan ve hatırlamaktan korkuyorlar.
Ne iskonto, ne komisyon, ne vade istiyen bir dost eli
Sıcak bir kuş gibi gelip konmamış ki avuçlarımın içine
Ümitten korkuyorlar Robeson, ümitten korkuyorlar
ümitten,

Korkuyorlar kartal kanatlı kanaryam
Türkülerimizden korkuyorlar.

NÂZIM HİKMET

HABERLER

Haber aldığımıza göre, İstanbul şairlerinden bazıları büyük şairi takib ederek açlık grevine başlıyacaklar ve haksızlığı ayni vasıta ile protesto edeceklerdir.

* * *

Y. T. G. D. 15/5/1950 günü tertiplediği toplantı için kanunî müddeti içinde ilgili makamlara bir dilekçe vermiştir.

Bu makam, dilekçeyi geri almasını ve böyle bir müracaatı kabul etmediği bildirilince Y .T, G. D. Temsilcisi, dilekçenin kabul edilmesi için ısrar etmiştir.

Bunun üzerine ilgili makam tahkikat açtıracağını söylemiştir. Temsilci bunu kabul etmiş ve dilekçeyi geri almamak kararında ısrar etmiştir.

* * *

Üniversiteli aydın gençlerimizin yayınlamakta olduğu «Hür Gençlik» in Pazar günü çıkan Nâzım Hikmet Özel sayısını satan Üniversiteli gençler Nezaret altına alınmıştır.

* * *

Nâzım Hikmet'in uğradığı haksızlığı ortadan kaldırmak maksadile elele veren memleketimiz gençlerinden bir grup, müşahede altında bulunduğu Cerrahpaşa Hastahanesinde kendisini 13/Mayıs/1950 cumartesi günü saat 18.00 de ziyaret etmiştir.

Gençler, Nâzım'a mücadelede kendisini yalnız bırakmadıklarını ve sonuna kadar da bırakmamak için and içmiş olduklarını, bu son günlerin hâdiselerini ve bilhassa Y. T. G. D. nin beyannamelerini dağıtırken halkın da kendileri gibi düşündüğünü müşahede ettiklerini bildirmişler ve; «halkın, mücadelenizin asıl gayesinin kendileri için olduğunu anlamaları bizi son derece heyecanlandırdı.» demişlerdir.

Bunun üzerine büyük şairin gözleri yaşarmış ve.

— Ben grevimi kendim için değil HALK için yaptım!» demiştir.

*

Öğrendiğimize göre Naci Sadullah da İzmirde imza toplamaya başlamıştır.

*

Nevşehir'de de hikâyecilerimizden kemal Tahir, büyük şair Nâzım Hikmeti desteklemek maksadile açlık grevine başlamıştır.

*

Öğrendiğimize göre; Bursa cezaevinde 15 kişilik bir grup Nâzım Hikmeti desteklemek üzere açlık grevine başlamıştır.

Nâzım Hikmet ve İrtica

(Kanunen ispat edilen bir haksızlığı yıkmak için en son çareye başvuran bir insanı günahkâr mı kabul edeceğiz ?)

Cumhuriyetten beri-münakaşalı bir kaç yıl istisna edilirse-görülür ki iktidar ve irtica sarmaş dolaş yürümektedir. Bu feci tarihi inkişaf bir çok kanlı ve insanları çileden çıkartacak derecede korkunç olayları da beraberinde sürüklemiş ve nihayet günümüze kadar gelmiş dayanmıştır.

Binbir kisveye bürünerek halen icrayı saltanat eyleyen irtica zihniyeti maalesef cemiyet mukadderatını elinde tutan makamlarca hoş görülmüş, istismar edilmiş ve hattâ bugün efkârı umumiyenin isteğine aykırı olarak benimsenmiş, memleket işleri mürteci açıdan ele alınmış ve alınmaktadır.

Bunun zaruri neticesi olarak cemiyet münasebetlerinde vahşet derecesinde iptidailik yeniden neşvünema imkânını bulmuş ve şu günlerin en canlı olayına ve bu hüküm ferma zihniyetin kazıklı voyvada vari jestine sebep olmuştur.

Olayı genç ve samimi dimağlara korkunç denecek şekilde yanlış aksettirmek ve efendilerine hoş görünmek için ne icap ediyorsa onu yapmak istiyen bir yobaz hoca efendi kalkmış Büyük şairin açlık grevi ve onunla ilgili olmak üzere girişilen ve girişilecek olan diğer açlık grevlerine dair yılanları güldüren bir kaç söz sarfetti. Halbuki zavallı ve sinsi örümcek **mürteciler cumhuriyet Türkiyesinde ya şiarlardan biri**nin lâyıklık olduğunu kasten dikkate almıyor ve bu suçu bile bile **işliyor veyahut lâikliği** unutturacak kadar prensiplerin çözülmesi ve gevşemesi karşısında kalarak kinini kusuyor.

Demek biz kanunen ispat edilen bir haksızlığı protesto etmek gayesiyle en son çareye baş vuran bir insanı günahkâr kabul edeceğiz?

Demek biz 923 ten beri etmediğini bırakmıyan bir keşmekeş ve zulüm partisinin günâhlarına göz yumacak ve nice masumun aynen bu şekilde kanına girdiğine en açık misal teşkil eden bir dâvayı Allahın yoluna aykırılıktır diye kabul etmiyeceğiz?

Demek Nazım Hikmet, işi «Allaha havale edip zindanlarda yatarsa bu iş düzelecek ve biz hakların gerçekleşeceğine iianacağız?

Halkımızdan bir hayli kişi bir çok işlerini allaha bıraktıkları **halde dünya işlerinin bil**diği gibi yürüdüğünü gördüve bu sebeple bir mücadele yaptık Bu mücadele sonunda ana pirensip olarak hangi şiarı kabul ettik biliyormusunuz:

«Din ve dünya işleri ayrı şeylerdir.»

İşte bu şiar bugün boğulmak istenmekte ve geri ve sırf kendi menfaatlerini düşünen bir azınlığın gayeleri uğruna bıçaklanmaktadır.

Fakat bu azınlığın ocaklar söndüren hakimiyetine Türk halkı boyun eğmediğini hareketleriyle gösteriyor ve Nâzım Hikmet'in, kendilerinin dertlerini haykıran ve insanca bir hayat yaşamanın herkesin tabiî hakkı olduğunu zindanlarda bile durmadan ilân edenmert ve vatan sever bir ferd olarak biliyor ve kurtulması uğrunda her şeyi yapıyor. Bu bize, Türk halkının kendisine zorla kabul ettirilmek istenen irticaı kabul etmek istemediğini, kardeşçe ve barış içinde yaşamayı arzu ettiğini gösteriyor. Durum böyle olunca, herşeyden evvel halkımızı dile getiren bir şaire ve onun haksızlığa karşı çekilen bir kılıç gibi ilân ettiği açlık grevine en yakın alâkayı göstermek onun isteklerini - aynı zamanda kendi istekleri olduğu için de kalbden ve şiddetle savunmak her halde önemli ölçüde faydalıdır.

Son yapılan ve gittikçe genişliyen hareketler, bunun böyle olduğunu gösteriyor. Temennimiz, hakikatin önüne hiç bir **şeyle geçilemiyeceğini** anlayanların bunu anlatmaları ve birleşmeleri, bir insanın haklı kurtuluşunu temin etmeleridir.

İrtica bütün çırpınmalarına rağmen can vermektedir.

İ. Y. T. G. D. beyannamesi ve toplattırılmasına dair

İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneğinin, Nâzım Hikmetin kurtarılmasını istiyen ve hükmün infazının durduruluncaya kadar savaşacağını, bu uğurda girişilen her teşebbüsü destekliyeceğini açıklıyan bir beyannamesi toplattırıldı.

Geçen sayımızda okuduğunuz bu beyanname de açık ve maalesef çok acı bir gerçeğin ilânı olduğu için hemen toplanıp, dağıtanları sorguya çektiler.

Elbette ileri Türk aydınları, bu çirkin olayı ayıplıyorlar. Ama, ne çare ki, yalnız ayıplamak hiç bir zaman kâfi değildir.

Hangi iş vardır ki, sadece sözle başarılsın ve neticе, mücadele edilmeden elde edilsin?. İşte inkılâpçı Yüksek Tahsil Gençliği bunun böyle olduğunu bildiği için, bir beyanname neşredip, bu fecî haksızlığı fiilen protesto etmek üzere bütün vatandaşları dâvet etmektedir.

İstikbaldeki durumu gören bu genç arkadaşlar bazılarının yaptıkları gibi hayal dünyalarında yaşamıyorlar, «midye gibi kapalı, rahat» düşünmüyorlar. Yarın memleket mukadderatını ellerine tevdi edeceğimiz bu yüz de yüz hüsnüniyet sahibi ve vatansever gençler okudukları kitaplarda yazılı parlak fikirleri kuvveden fiile çıkarmak istiyorlar.

Esasen idarecilerin, öğreticilerin ve ilmin emri de bu değil midir?. Memleketi sevdiklerini iddia eden kimseler de bunu istemiyorlar mı?

Bilâ istisna her yurddaşın hakikati gerçekleştirmeğe çalışmasını bağırmıyorlar mı?.

Ama çok yazıktır ki, memleketimizde yalnız kendini ve mensup olduğu çerçevenin emirlerini düşünen bir hayli talebe var. Bu arkadaşlar istedikleri kadar iyi niyet sahibi olduklarını savunsunlar! Biz bunu kabul edemiyoruz. Zira; her kültür branşına mensup kimsenin —kendi açısından ispat ettiği gibi— Nâzım Hikmet'in keyfî olarak mahkûm edilmesi ve bunun halen devam ettirilmek istenmesi ARTIK BÜTÜN TAHAMMÜLLERİ AŞMIŞTIR!.

Bu milletimize C.H.P. tarafın dan verilen en zalim hükümlerden biridir. Dünyanın; «en büyük şair» olarak tavsif ettiği ve durumunu alâka ile takip ettiği Nâzım Hikmet'in başladığı açlık grevi on üçüncü güne girmiştir.

Bu grev; adaleti, insanlığı, vatandaşlığı dâvet mahiyetindedir. Merhamet, şefaat, af dilenmek için olmayıp, vicdanımızı dinliyerek ve bize verilen terbiyeye uyarak geri ve ezici zihniyete son vermemiz içindir.

Tarih, suratını asmış ve muhasebe defterini önüne açmış, hesabımıza bakıyor. Mesele; hesabımızı hiç olmazsa bundan sonra lehimize gerçekleştirerek karşısına yüz akıyla çıkmaktır.

Softa zihniyete ve istismar edici taktiğe karşı şuurla hep beraber mücadele edelim arkadaş!!

Dünya Aydınları Savaşa devam ediyor

Nevyorkta, Londrada, Pariste, Beyrutta, Telâvivde ve diğer memleketlerin muhtelif şehirlerinde Nâzım Hikmetin 13 üncü gününü bulan grevi büyük bir dikkatle takip ediliyor.

Bu memleketlerin aydınları bir taraftan kendi gazete ve dergilerinin Nâzım'a ayırdıkları sayfalarında onun şahsiyetini ve san'atını geniş kitlelere tanıtırken diğer taraftan, Türk Konsolos ve Elçilikleri önünde binlerce kişilik gruplar halinde (Paris'te 60 bin kişi) nümayişler yapmakta, Nâzım Hikmeti kurtarma komiteleri kurmakta, beyannameler ve broşürler neşretmektedirler...

Bu aydınlar ve halk grupları bir taraftan da Birleşmiş Milletler kuruluna yazılarla başvurmakta, 13 gündür devam eden greve ilgisiz kalan makamları ve şahısları şiddetle protesto etmektedirler.

Dünyanın en ileri aydınları ve halkları gözlerini Türkiye'ye çevirmiş, burada cereyan eden hâdiseleri takip ediyor, gerek bu işle ilgili makamlar ve gerekse halkımız hakkında hükümler veriyorlar!.

Kendi memleketimizdeki hâdiselerin dünya halk oyunda uyandıracağı etkinin ne kadar geniş olacağını, üzerimize çevrilen bu yüz binlerce göz, pek iyi göstermektedir.

Ressam Faris Erkmen öldü

Hayatı durmadan mücadele ile geçen, halkın san'atkârı ressam kardeşimiz yalnız ölüme mağlûp olmuştur.

Hak ve hakikatin ışığı altında yürüyen milyonlarca insana kalbini ve san'atını veren kıymetli insan, ölümü ile ileri ve gerçek insanlık âşıkı arkadaşlarının kalbinde derin bir acı bırakmış ve bu haliyle mücadele azmini kuvvetlendirmiştir.

İleri aydınlara ve insanlara baş sağlığı dileriz.

OKUYUCULARIMIZA

Gazetemiz haftada iki defa çıkmak mecburiyetinde olduğundan dâvamıza lâyık bir şekilde hazırlanabilmemiz bazan mümkün olmamaktadır.

Bu sayımız teknik zaruretler den dolayı okuyucularımızdan özür dileyecek kadar hatalıdır. Bunu gelecek sayımızda düzelteceğiz.

Yalnız Nâzım Hikmeti değil kendinizi de kurtaracaksınız

İNSAN ADINA LÂYIK OLAN HERKES, NÂZIM HİKMET'İN BÜTÜN DÜNYANIN GÖZLERİ ÖNÜNDE SİNSİ SİNSİ ÖLDÜRÜLMESİNE İSYAN EDİYOR.

Bütün dünya vicdanı ayaklandı. Danimarkadan, Amerikaya kadar; «Nâzımı kurtarın!», «Nâzıma hürriyetini ve hayatını verin!» diye milyonlarca insanın feryatları yükseliyor.

İnsan adına lâyık olan herkes bugün «Nâzım Hikmet» in bütün dünyanın gözlerinin önünde sinsi sinsi, yavaş yavaş öldürülmesine isyan ediyor

Vatandaşlarımızın her tabakasından, her meslek ve düşünce de temiz vicdanlı insanlar Nâzım Hikmet'in kurtarılması için çırpınıyor.

Nâzım'ı kurtarmak için olduğu kadar, en temiz, en yiğit, en şanlı evlâtlarından birinin öldürülmesine göz yummuş bir milletin mensubu olmak lekesinden kurtulmak için çırpınıyor.

Yalnız Nâzım Hikmet'dir ki, belki bütün tarihte, hiç bir kitapta yeri olmıyan bir cezaya çarptırılmış bulunuyor.

Hakikat, güneşi bile karartacak kadar, aydınlıktır. Adlî hata diyenler yanlış söylüyorlar. Artık, söz mânasını kaybetmiştir.

Bütün dünya artık öğrenmiştir ki, Nâzım Hikmet on üç yıldanberi; «Kaçırılmış, sebepsiz, haksız kanunsuz yere.» Hürriyeti, gasbedilmiş, süründürülmüş ve bugün haksızlığın, adaletsizliğin yolunda direnerek ölümle karşı karşıya bırakılmıştır.

Ey Nâzım'ın hürriyetini elinden alanlar!.

Ey bugün hâlâ onu on üç yıldır devam eden esaretinden kurtarmıyarak, ölümüne doğru sürenler: Size bütün haksever insanların duygularına tercüman olarak söylüyoruz:

Nâzım Hikmet'in zorla aldığınız hürriyetini geri vererek onu ölümden kurtarırsanız kendinizi de bütün insanlığın, tarihin en ağır hükümden en fecî bir damgasından kurtaracaksınız,

Ey Nâzım'ı hiç bir delile dayanmadan, hiç bir kanuna uymadan yirmi sekiz yıl zindanda yatmağa mahkûm eden kimseler!. Günahınızın, hatanızın kefaretini ödiyebilmek için henüz çok az vaktiniz vardır' Silkinin ve ebediyen adlarınızdan, hatıralarınızdan silinmiyecek olan lekeyi üstünüzden silin'.

Şunu bilin ki; Nâzım Hikmet zindanlarda ölürse ergeç adaletin eli yakanıza sarılacaktır.

Geçici ömürlerinizde adaletin pençesinden yakanızı kurtarabilirseniz şunu bilin ve ürperin ki: Bütün gelecek devirlerde, yetişen nesillere, insan haklarını, insan hürriyetini çalanların en fecî örnekleri olarak gösterileceksiniz!.

Dehâsını ve varlığını milletinin ve insanlığın saadeti ülküsüne vermiş olan büyük insan, büyük şair Nâzım Hikmet'in zindan köşelerinde ölmesine göz yumarsanız, tarihin hatıralarınıza vuracağı kara damga karşısında, çocuklarınız bile adınızı taşımaktan utanacaktır.

Başta Türk milleti olmak üzere soyunuzu, sopunuzu, adınızı ve hatıranızı lekeden kurtarmak için pek az vaktiniz vardır,

Nâzım Hikmeti kurtarırsanız, kendinizi de kurtarmış olacaksınız.

Halkın Mücadelesi

Şu günler cemiyetimizin en buhranlı anlarıdır. Çünkü; önümüzde öyle bir mesele durmaktadır ki, bizi sesimizi yükseltmeğe mecbur ediyor. Nâzım Hikmet meselesi artık öyle bır hale geldi ki, yedisinden yetmişine kadar her çeşit insan gözlerini çevirmiş neticeyi bekliyor. Zira; neticeyi beklemek ve lehine tahakkuk ettirmek için en açık şekilde mücadele etmek onların hakkıdır.

Bu mücadele asırlardan bu yana kanlı facialarla devam edegelen bir zihniyete karşı yapılan mücadeledir.

Bu mücadele; «Hoş görmek» fikrine kapılıp en amansız geri zihniyeti mazur görmek temayülüne saplanan dar ve hissi görüşlere karşı indirilen yumruktur. Şu günler, bağrında en acı ürperişleri ve haykırışları yaşatmaktadır.

Barış kısvesi altında «muhtemel bir harpte atom bombasının istimalini emredeceğim!» diyen vahşî zihniyete ve medenî geçinen canavar ihtirasa karşı, başile «hayır ben; ölmek öldürmek değil, YAŞAMAK istiyorum!» diye cevap verip elinde istida bir hayat kurtarmak maksadile sokakları dolduran on binlerce vatandaşın durumu, çok ümitli ve emin bir tarihî inkişafı belli etmektedir .

Bu hareket ve alâka ile memleket yerinden oynuyor. Herkesin iradesi tek irade halinde birleşiyor, simsiyah umacılara doğru yürüyor ve Büyük Fikret hâlâ kulaklarda çınlıyor:

«KANUN DİYE, KANUN DİYE KANUN TEPELENDİ!»

Fakat arkadan derhal şu ilâve ediliyor; «Daha ne zamana kadar?» Ve artık bu kâbus bitmeli, Nâzım Hikmete yapılan eza dinmeli ve son bulmalı.»

Hapise girmesi ihtimal içinde olan bir Yurttaşa bazı tavsiyeler

Dünyadan, memleketinden, insandan
umudun kesik değil diye,
Ya ipe çekilirsin
ya atılırsın içeriye
yatarsın on yıl, on beş yıl
daha da yatacağından başka..
«Sallansaydın ipin ucunda
bir bayrak gibi keşke»
demiyeceksin,

Yaşamakta ayak direyeceksin.
Belki bahtiyarlık değildir artık,
Boynunun borcudur fakat
düşmana inat
bir gün fazla yaşamak —
İçerde bir tarafınla yapayalnız kalabilirsin,
Kuyunun dibindeki taş gibi.
Fakat öbür tarafın
dünyanın kalabalığına
öylesine karışmalı ki,
sen ürpermelisin içerde,
dışarda kırk günlük yerde yaprak kımıldasa
İçerde mektup beklemek,
Yanık türküler söylemek bir de,
Bir de gözünü tavana dikip sabahlamak...
tatlıdır ama tehlikelidir.
Traştan traşa yüzüne bak
Unut yaşını
Koru kendini bitten
bir de bahar akşamlarından
bir de ekmeği
Son lokmasına kadar yemeği.
Bir de ağız dolusu gülmeği unutma hiç bir zaman
Bir de kimbilir
Sevdiğin kadın seni sevmez olur —ufak deme
Yemyeşil bir dal kırılmış gibi gelir içerdeki adama..

Nâzım Hikmetin son durumu

(Baştarafı 1. de)

Demiştir.

Diğer taraftan, Ahmet Emin Yalman'ın «Vatan» gazetesinde yayınlanan açık mektubuna karşı vasisi sıfatı ile İrfan Emin Kösemihaloğlu, bir açık cevap yayınlamak üzeredir. Nâzım'ın ricasile hazırlandığı söylenen bu açık cevapta Nâzım'a yapılan haksızlık ve adlî hata hususunda bütün fikirlerin birleştiği zikredilmekte, yabancı memleketlerdeki hareketlerin Nâzım Hikmet daha greve başlamadan önce meydana çıktığı ve U. N. E. S. C. O. vasıtasile muhtelif teşebbüsler yapıldığı hatırlatılarak, bu hareketlerin, Nâzım Hikmetin grev teşebbüsü ile bir ilgisi olmadığı belirtilmektedir.

Ayni cevapta, Nâzım Hikmet'in vatanseverliği bahis mevzuu edilerek «İstiklâl Savaşı Destanı» gibi bir eser meydana getirmiş olan bu büyük vatanseverin Bay Ahmet Emin Yalman'a vatansever olduğunu ispata mecbur olmadığı söylemektedir.

Açıklama

Dergimiz ilk gün tuhaf bir olayla karşılaşmış, ne idüğü belirsiz bazı kimseler muhtelif bayi ve gazete satıcılarını korkutarak, ellerinden dergimizi almışlardır.

Fakat çok geçmeden ilgili makamların yerinde ikazları ile, toplanan dergileri iade etmişler, ve bu suretle kendilerine Nâzım Hikmet dergisinin kanun dahilinde çıktığı bildirilmiştir.

Nâzım Hikmetin annesi imza toplıyor

Geçen sayımızda kendisinden bahsettiğimiz Bayan Celile Ayşe, oğlunun maruz kaldığı adlî hatanın, kanun nezdinde ve halk oyu önünde, durdurulmasını istiyerek, Nâzım Hikmetin kurtarılması hususunda halkın da fiilen yer almısını temin için bir dilekçe ile imza toplamağa başlamıştır.

Biz bu dilekçeyi aynen alıyoruz.

«Oğlum Nâzım Hikmet on üç senedenberi haksız yere hapishanelerde çürütülmektedir. Resmî makamlara yapılan müteaddit müracaatlar, bu adlî hatayı düzeltememiştir.

Nâzım iki aydanberi aşikâr olan bu haksızlığı protesto etmek için açlık grevi yapıyor. Adlî Tıbça da tespit olunan hastalıklı vücudü buna daha ne kadar tahammül edecektir?. O'nun annesi ben, her an ölüme bir azdaha yaklaşan oğlumun kurtarılması için hayatını hizmetine koyduğu Türk halkından imza istiyorum.

Nâzım buna lâyıktır.

Kadıköy _ Cevizlik Tevfik bey Sokak No: 1.
Annesi: Celile.
(İmzası)

Nâzım Hikmet'in serbest bırakılmasına taraftarım:
(İmzalar)

RESSAM BAYAN CELİLE AYŞE'NİN DİLEKÇESİ DOLAYISİLE YAPILAN BASKI !

Yüzlerce Üniversite öğrencisi ellerine birer istida alıp şehrin muhtelif semtlerine dağılmışlardır.

Yalnız bir kaç saat sonra Emniyet Memurları tarafından ;evrilen bu erkek ve kız öğrencilerin bir iki saat içinde toplanmış olan iki bine kadar imza, hiç bir kanunî sebep zikredilmeden alınmış ve yırtılmıştır.

Genç, ihtiyar, erkek, kadın memur işçi, esnaf ve her türlü meslek erbabı vatandaşın arzularını bildiren bu dilekçelerdeki imzalar maalesef bir kere daha hiçe sayılmış ve haklı bir istek, baskı ile susturulmak istenmiştir.

Bu arada, Üniversiteli bir kız arkadaş bu hususta bize şunları söyledi:

«— Tahtakale'de halktan imza toplamağa başladım. Halk meseleye çok büyük ilgi gösteriyordu.

Hattâ bana mani olmağa yeltenen bir şahsı; «yuha!», «Korkak kaçak» avazlariyle kovaladılar.

Sonra polis göründü. Beni sürükleyerek en basit nezaket kaidelerinin dışında bir hareketle Eminönü Emniyet dairesine götürüldüm. Ve liste elimden alındıktan sonra serbest bırakıldım.

Sahibi ve bu sayıda yazı işlerini fiilen idare eden:
M. Fahri Oktay
Pazartesi ve Perşembe günleri çıkar.
Adres : Paşa Mahallesi Kuyu Sok. No. 2
Beşiktaş
Dizildiği ve Basıldığı yer:
Osmanbey Matbaası

Nazım Hikmete Mektup

Nâzım Ağabey,

Beyanname dağıttımız günü bir görseydin, hüngür hüngür ağlardın. O gün, bütün İstanbul halkı bizi kucakladı. Ve ben ömrümde ilk defa en cesur, en fütursuz günümü yaşadım.

Hakikaten o gün «ölümün boyu bir karış» tı!

Bir polis bana dedi ki;

— Ahh... benim pısırık oğlum, ne diye o da sizin aranızda değil?!»

Ama yine de beyannamelerimi elimden almak istedi. Vermeyince zor kullanarak beni karakola götürdüler.

Nâzım ağabey, ertesi gün, bir gazeteci sana açık mektup yazmak küstahlığında bulundu.. Bilmem, okudun mu?.

Bütün öfkelerim, bütün kinlerim içimde kalıyor!... Seni öldürecekler galiba?. Ama Nâzım ağabey grevini öldüremiyecekler!.

Çarşamba günü «Nuh» senin resimlerini dağıttı. Mapushanenin avlusunda çekilmiş bir resmini... Senin mapushane avlusunda çekilmiş resminden korkuyorlar ağabey... Toplattılar..

Bu gün anneni gördük Nâzım ağabey. Hastahanenin kapısında senden haber bekliyordu. Bize nasıl karakola götürüldüğünü anlattı.

Topladığı imzaları polis elinden almak istemiş. O koynuna saklamış!.

— Beni öldürmeden defterimi alamazsınız! demiş

Ona bugünden itibaren yardım etmeğe karar verdik.

Bu mektubu yazarken ağabey dernek üyelerinden beş arkadaşımın «Celile hanıma yardım etmek suçu» ndan tevkif edildiğini duydum.

Entertip sabırsızlanıyor...

«Gayri çıplak ve merhametsiz bir çığlık oldu ümit..»

Yalnız değilsin ağabey..

Müsterih ol!

Matbaacı mızıkçılık etti. Daha doğrusu korkutmuşlar. Benim bu yazımı bağlamamış. Her tarafım titriyor. Sinirlerim çok bozuk...

Dışarıda biz de yemeden içmeden kesildik. Bu gün annem zorla bir bardak süt içirtti. Aklımın duracağından, çıldıracağımdan korkuyorum. Bu nasıl olur, ağabey?!. Grevin 15 nci gününün desin ve cinayet hâlâ durdurulmuyor!... «Onlar ümidin düşmanıdır!» değil mi ağabey?. «Akar suyun, meyva çağında ağacın.» «serpilip gelişen hayatın düşmanı» «Çünkü; ölüm, vurdu damgasını alınlarına» değil mi ağabey

SEVİNÇ TANIK

Açlık grevinin yıktığı menfaatler

Nâzım Hikmete dil uzatanların hepsi halk oyu önünde iyi not almamış kimselerdir. Bu şahıslar, sırf kendi menfaatları bakımından fikir(!) serdederler. Her olayı kendi çıkarlarına kullanmak isterler ve böylece mevcudiyetlerini muhafaza edeceklerini sanırlar. Halbuki artık «iplikleri pazara çıktı....»

Artık halkımız, Amerikanist zihniyetin şaklabanlığını ve birbirini tutmayan bir sürü fikir kargaşalığının ne olduğunu anladı.

Bir kaç ay evvel kendilerini kahraman(!) olarak görenlerin iyi iyetleri(!) ve medenî cesaretleri(!) suya düşmüş olacak ki, sahne-i hak'tan çekilmemek için ne icab ediyorsa yapıyorlar ve temsil etmeğe asla layık olmadıkları yolu, samimî ve vatansever gençler savunmağa çalışınca onları binbir yalanla itham edip korkunçca saldırıyorlar.

Bu bir bakıma zarurîdir. Çünkü; Nâzım Hikmeti, bu gençler daha iyi anlaralar ve Nâzım Hikmet daha çok onlarındır. Sonra bu ileri arkadaşlar, hak ve hürriyet için —kendilerinden ayrı düşünenlerin hepsinden fazla olarak savaşmasını ve sonuna kadar mücadele etmesini bilirler.

Oysa ki, sahte silâhşörler için hayat, mücadele, hürriyet ve bir sürü nimet bu mânada dikkate alınmaz.

Onlar herşeyde kendileri, ama evvelâ ve apayrı olarak kendi menfaatleri için zihin yorarlar.

O kadar ki, nereden başladıklarını, nereye geldiklerini ölçemiyecek kadar kör ve iki yüzlüdürler.

Fakat Nâzım Hikmet dâvası önümüzde en kat'î şekliyle bizi harekete icbar ediyor. Tam bu sırada vak'anın seyrini değiştirmeğe kalkan ve meseleyi kendine göre vazeden bu dönek ve menfaatperest kimseler, şunu niçin inkâr ediyorlar:

Nâzım, on üç yıldanberi bütün kanunî vasıtalara başvurmamış mıdır?. Bu müracaatların hiçbirinden bir netice elde edilebilmiş midir? On üç yıldanberi teker teker başvurulan vasıtalardan sonra artık ne yapabilirdi?.

Açlık grevi, böyle bir mecburiyetin neticesidir. Ve bu hadisenin en gerçek mânasını dünya halk oyu pek iyi anlamaktadır.

Bugün grevi doğru bir hareket olarak kabul etmek istemiyenler, ancak umdukları menfaatlerin gerçekleşemiyeceğini anladıkları andan itibaren bu kanaate varmışlardır.

ORHAN VELİ — OKTAY RİFAT . MELİH CEVDET'in AÇLIK GREVİ !

Türkiyenin bu üç inkılâpçı şairi büyük Nâzım'ın hürriyet dâvasını bu sefer üç gün devam eden bir açlık grevi ile desteklemişlerdir.

Bu üç ileri aydınımızın hareketi memleket ölçüsünde derin akisler uyandırmış ve bu haklı dâvanın memleket aydınları tarafından ne kadar yakın ve hassas bir ilgiyle takip edildiğini göstermiştir.

Tarih önünde kendilerine düşen utandırıcı sorum payını zamanında dikkate alan bu 3 ileri san'atkâr yerinde bir harekette bulunmuşlar ve bu sebeple açlık grevine başlamışlardır.

Bu münasebetle beyanatta bulunan şairler:

— «Durumun bir an önce düzeltilmesi için elân harekete geçilmemesi, yetkili makamlar nezdinde yapılan memleket içi ve memleket dışı müracaatların bir netice vermemesi cemiyetimizi ağır bir sorumluluk altında bulundurmaktadır.

Başladığı ikinci açlık grevi ile Nâzım Hikmetin heran ölüme yaklaşmakta bulunması karşısında Türk vatandaşı olarak, insan olarak ve meslektaş olarak yüklenilen soruma katılmadığımızı belirtir ve bu maksatla 12 mayısta başlamak üzere 3 gün aç durmağa karar verdik.»

Demektedirler.

Diğer aydınlarımızın da bu yoldaki örnek hareketleri beklenmektedir.

İstiklâl Savaşı Destanından

Şoför Ahmet

Ne diyorduk oğlum Ahmet?.
Dökmeciler sağda kalır,
derken, Uzunçarşıya saparken,
köşede, sol kolda seyyar kitapçı;
Hikâye-i Billûr Köşk,
altı cilt Tarih-i Cevdet
ve Fennî tebâbet...

Tabahat mutfaktan gelirmiş,
yani yemek pişirmek.
Hani uskumru dolmasına da bayılırım pek...
Yaldızlı kuyruğundan tutup
bir salkım üzüm gibi yersin.

İlerde bir süvari kolu gidiyor,
saptılar sola...
Uzunçarşıyı dikine inersin.
Sandalyacılar, tayla pulcuları,
tespihçiler...

Ve sen İstanbullu,
Sen kendi ellerinin hünerine alışmış olduğundan
şaşarsın İstanbullulara;
ne kadar ince, çeşitli hünerleri var dersin.

Rüstempaşa camisi,
urgancılar...
Urgancılarda yüz parça yelkenli gemiyi
ve hesapsız katır kervanlarını donatacak kadar
urgan, halat, dökme tunçtan çıngıraklar satılır.
Zindankapı,
Babacafer,
Uzakta Balıkpazarı,
kuru yemişçiler...
Yemiş iskelesindeyiz.
O, sandalları, mavnaları,
güneşli karpuz kabuklariyla
yüzüne hasret kaldığım deniz..

Sol arka lâstik hava mı kaçırıyor, ne?.
İnip baksam...

Yemiş iskelesinden dilenci vapuruna binip
Eyyip'te niyet kuyusuna gittikti.
Elleri yumuk yumuk,
bacakları biraz çarpıktı ama
yeşil zeytin tanesi gibi gözler,
kaşları hilâl gibi çekikti.
Tam Rüstempaşaya yaklaştık,
beyaz başörtülü...

Lâstik hava kaçırıyor;
derdine deva bulamazsak eğer...
Dur bakalım Babacafer.

Üç numaralı kamyonet durdu.
Karanlık,
kriko,
pompa,
eller,
küfreden ve küfrettiğine kızan elleri.
Lâstikle ve ihtiyar tekerlekle çalışırken,
Ahmet hatırladı :
Bir gece nüzüllü baba annesi,
sedirden sedire taşınırken kadıncağız...

İç lâstik boydan boya patladı.
Yedek
yok..
Dağlarda avaz avaz imdat istemek?.
Sen Süleymaniyelisin oğlum Ahmet!.
Sana tek başına verilmiştir üç numaralı kamyonet
Hem hani bir koyun varmış,
kendi bacağından asılan bir koyun.
Süleymaniyeli şoför Ahmet, soyun!.
Soyundu:
Ceket, külot, pantol, don, gömlek ve kalpak
ve kırmızı kuşak,
Ahmedi postalların üstünde çırılçıplak bırakarak
dış lâstiğin içine girdiler,
şişirdiler.

Bu şarkı nihaventtir.
Deniz kıyısında bir şehir,
beyaz başörtüsü
Saatte elli yapıyoruz.
Dayan ömrümün törpüsü,
dayan da dağlar anadan doğma görsün şoför Ahmedi.
Dayan arslan!.
Hiç bir zaman
böyle merhametli bir ümitle sevmedi
hiç bir insan,
hiç bir âleti.